

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Jířího Pally v právní věci žalobce: **L. Q. V.**, práv. zastoupen Mgr. Danielem Hrbáčem, advokátem se sídlem Mezírka 1, 602 00, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní příhrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2008, č. j. 46 Az 82/2008 – 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze výše označeným rozsudkem zamítl žalobu žalobce (dále „stěžovatel“) podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2008, č. j. OAM-323/LE-BE03-BE07-2008. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného byla žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel včas kasační stížnost a domáhá se jeho zrušení.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvádí, že se domnívá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku pronásledování a dále nesprávně posoudil důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu. Stěžovatel dále namítá, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech, resp. je s nimi v rozporu a při jejich zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním soudem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí správního orgánu. Pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatel rovněž uvádí, že správní orgán nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V řízení před správním orgánem byla porušena zákonem stanovená práva stěžovatele.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 20. 5. 2008 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany, ve které uvedl, že není členem žádné politické strany a svou vlast opustil koncem října 2007, protože chtěl do svobodné země. O udělení ochrany žádá proto, aby měl legální pobyt na území České republiky. Stěžovatele vedly k odjezdu

ze země původu problémy s životní úrovní. Životní podmínky pro život ve Vietnamu jsou těžké, a proto se rozhodl hledat lepší podmínky pro život, protože se mu nelíbí komunistický režim, se kterým nespokojenost neprojevoval, protože neměl možnost, bylo by to pro něj nebezpečné. Konkrétní problémy neměl, jiné než ekonomické důvody neuvedl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, přístupno též na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti stran udělení azylu, Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, přitom námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi ve svých dřívějších rozhodnutích.

Podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu, v rozhodném znění, se „za pronásledování ...pro účely toho to zákona považovalo závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy

vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Především k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody, kterou stěžovatel v projednávané věci nenaplnil, se soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Stejně tak v řízení před správním soudem nelze bez jednoznačného a určitého zpochybnění závěrů správního orgánu ze strany soudu dovodit okolnosti týkající se osobního příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu. Z díkce § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázáno zásadou aktivity žadatele o azyl.

V případě stěžovatele však nelze azylově relevantní důvody, ale ani jejich tvrzení shledat. Stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své zemi činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, nemohl být tudíž z tohoto důvodu ani pronásledován. Obdobně ani nebyly tvrzeny žádné skutečnosti zakládající možné pronásledování z důvodu náboženství, rasy nebo pohlaví, národnosti nebo příslušnosti k určité skupině.

Nejvyšší správní soud již několikrát uvedl, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne (např. rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, shodně též rozsudek ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 - 47, a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41).

V žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné ekonomické důvody (nedostatek finančních prostředků, nemožnost sehnat práci) a skutečnost, že politický režim v jeho domovském státě neumožnil žadateli plnohodnotný život, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění zákona č. 2/2002 Sb.; tyto důvody nelze kvalifikovat ani jako politické přesvědčení, a to zejména tehdy, jestliže žadatel nebyl nikdy členem politické organizace a ani jinak se politicky neangažoval (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 20/2003 - 43).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námítky uvedené v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť podle ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu ve znění účinném ode dne

13. 10. 2005 má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ve věci azylu odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu